

Beredare / Valmistelija: Utbildningsdirektör / koulutusjohtaja Tommi Eränpalo, tommi.eranpalo(at)sipoo.fi

Den ekonomiska ramen för utbildningssektorn

1. Principer för och effektfullhet av den ekonomiska ramen för utbildningssektorn

Den treåriga ekonomiska ramen är ett centralt verktyg för sektorn att styra ekonomin och den förenar ekonomisk förutsägbarhet med planering av verksamheten. Ramens centrala principer är en realistisk utgångsnivå, att den utgår från verksamheten, kostnadernas förutsägbarhet, en strategisk synvinkel samt kontinuerlig uppdatering. Ramen ska granskas utgående från dess effektfullhet.

1.1 Definition av utgångsläget

Utarbetandet av den treåriga ramen inleds genom att förstå nuläget i detalj. Det senaste bokslutet och det innevarande årets budget används som grund för detta arbete. I detta skede gör vi tydlig skillnad mellan utbildningssektorns lagstadgade kostnader för basverksamheten, interna kostnader och kostnader som utgörs av sådan verksamhet som kan minskas, skäras ned eller avslutas. Utan en realistisk utgångsnivå är hela ramen opålitlig.

1.2 Planering utgående från verksamheten

Den ekonomiska ramen är inte endast en ram för eurobelopp, utan den ska basera sig på planerad verksamhet. Centrala faktorer är till exempel elevprognoser, undervisningens tyngdpunkter och eventuella nya uppgifter eller indragning av uppgifter. Utbildningssektorn behöver reagera på både ändringar i elevantalet som i riksomfattande ändringar i läroplanerna. Ekonomin ska återspegla verksamhetens mål – inte tvärtom.

1.3 Realistisk bedömning av inkomsterna

I förutsägbarheten av inkomsterna betonas försiktighet. Kommunsektorns centrala inkomstkällor är statsandelar, kommunens egen finansiering och olika projektfinansieringar. Det är nödvändigt att undvika överoptimism särskilt gällande projektfinansiering: oklara inkomster ska inte inkluderas i ett ramverk byggt på basfinansiering.

1.4 Förutsägbarhet av utgiftsutvecklingen

Utvecklingen av utgifterna granskas ur en långsiktig synvinkel för flera år. Större kostnadsposter, såsom personalutgifter, bestämmer riktningen för hela helheten. Därtill bör indexhöjningar, lokalkostnader med saneringar och eventuella investeringar beaktas. En god praxis är att skapa alternativa scenarier: referensscenario (verksamheten fortsätter som förr), utvecklingsscenario (satsningarna ökar) och anpassningsscenario (finansieringen stramas åt). I det aktuella läget är anpassningsscenariot den enda realistiska möjligheten.

1.5 Strategisk natur

Den treåriga ramen är strategisk till sin natur, inte en detaljerad budget. Det första året kan vara mer detaljerat och närmare den egentliga budgeten, men de följande åren är riktgivande. Målet är att ge en helhetsbild av ekonomins utveckling och styra beslutsfattandet. Fullmäktige har godkänt strategin och spetsprojekten som förbinder andra förtroendeorgan.

Ramen ska stödja kommunstrategin. Då målet är att utveckla stärkandet av grundläggande färdigheter, ska det synas i allokeringen av resurserna. Strategin och ekonomin ska vara i linje med varandra, så att målen kan genomföras.

1.5 Kontinuerlig uppdatering

Trots att ramen är en treårig plan utarbetas den inte bara en gång. Den ekonomiska ramen uppdateras årligen enligt den så kallade principen för rullande planering. Då är granskningsperioden alltid tre år lång och det är möjligt att reagera på ändringar.

2. Ram 2027–2029

Den åtstramande ekonomin innebär att sektorn är under tryck.

En politisk styrgrupp har tillsatts till slutet av 2026 för utredning av läget med byskolorna. Av gruppen förväntas lösningar inom denna tidtabell. Samtidigt planerar sektorns tjänsteinnehavare skolnätet i samarbete med utskottet för utbildning och sektionerna. Det är centralt i detta arbete att tillsammans söka godtagbara lösningar för tätning av skolnätet således att skolornas heterogenitet bevaras.

I ramen ska anpassningsåtgärderna beaktas enligt följande tyngdpunkter:

Anpassningens tyngdpunkt	Effektfullhet
Tjänsterna upprätthåller den nuvarande nivån för ordnande av stöd för lärande.	Stöd för lärande möjliggörs på en högre nivå än den lagstadgade miniminivån. Den nuvarande dimensioneringen för stöd för lärande bevaras.
Tjänsterna upprätthåller gruppstorlekarnas nuvarande medeltal.	Besparingar söks inte genom att förstora gruppstorlekarna. Likvärdig gruppering i skolorna.
Tjänsterna upprätthåller den nuvarande valfriheten.	Besparingar söks inte genom att gallra valfriheten i årskurs 7–9 och gymnasiet. Den nuvarande valfriheten bevaras i den grundläggande utbildningen och gymnasiestudierna.
Tjänster anpassas genom att gallra program som stöder undervisningen.	Besparingar söks genom att gallra utomstående verksamhet. Mindre verksamhet utanför skolan.
Tjänster anpassas genom att gallra pedagogisk utveckling.	Besparingar söks genom att pausa kommunens gemensamma utvecklingsprojekt. (Inte strategiska projekt)

	Pedagogisk utveckling ordnas endast skolspecifikt. (Läskunnighetsstrategin bevaras)
Tjänsterna anpassas med skolnåtsplaneringen, där olika scenarier om skolnåtet förs till beslutsfattande hösten 2026.	Skolnåtet utvecklas genom att bl.a. ändra på elevupptagningsområdena och effektivera användningen av fastigheterna. Skolor av olika storlekar bevaras fortsatt. Konsekvenser 2027–2029.

Tidigare behandling: Utskottet för utbildning beslöt i mötet 5.5.2026:

Utskottet för utbildning beslutar anvisa tjänsteinnehavarna att söka besparingar i anpassningsåtgärderna inom verksamhetsområdet på det sättet som anges i föredragningstexten. Kommunstrategin betonar fokus på grundläggande färdigheter, varför besparingar inte ska sökas inom undervisningen eller stödet för lärande. Skolnåtet ska planeras så att fastighetskostnaderna ökar inte i framtiden.

Esittelijä / Föredragande Koulutusjohtaja / Utbildningsdirektör Eränpalo Tommi

Ehdotus / Förslag

Svenska utbildningssektionen antecknar ärendet för kännedom.
Ruotsinkielinen koulutusjaosto merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely / Behandling

Utgående från diskussionen föreslog Jutta Joffel följande tillägg:

Sektionen föreslår att styrelsen överväger att i första hand rikta besparingarna till andra områden än utbildningssektorn. Servicenåtet bör utvecklas utifrån de planer som har godkänts i det politiska beslutsfattandet. Besparingar bör inte riktas mot lärarnas fortbildning, så att kommunen förblir en attraktiv arbetsgivare.

Svenska utbildningssektionen godkände enhälligt Jutta Joffels tilläggsförslag.

Käydyn keskustelun perusteella Jutta Joffel teki seuraavan lisäsehdotuksen:

Jaosto esittää, että kunnanhallitus harkitsee ensi sijassa, että säästötoimenpiteet kohdistetaan muihin toimialoihin koulutuksen toimialan sijaan. Palveluverkkoa tulee kehittää poliittisessa päätöksenteossa hyväksytyjen suunnitelmien mukaan. Säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa opettajien täydennyskoulutukseen, jotta kunta pysyy vetovoimaisena työnantajana.

Ruotsinkielinen koulutusjaosto kannatti yksimielisesti Jutta Joffelin lisäsehdotusta.

Päätös / Beslut

Svenska utbildningssektionen antecknade ärendet för kännedom med ovan nämnda tillägg.

Ruotsinkielinen koulutusjaosto merkitsi asian tiedoksi yllä mainitulla lisäyksellä.

Litteet / Bilagor